

UMHVERFISSTOFNUN

Samantekt efnateymis fyrir árið 2016

Efnisyfirlit

1. Inngangur	2
2. Greining Evrópugerða.....	2
3. Heimild til tollafgreiðslu	3
4. Eftirlitsverkefni	3
5. Tilkynningar	4
6. Fyrirspurnir og ábendingar	4
7. Skýrsluskil til ESA og UNEP	5
8. Fræðsla og kynning.....	5
9. Erlent samstarf	5
10. Fréttir frá efnateymi 2016.....	6

1. Inngangur

Efnateymi Umhverfisstofnunar hefur haft með höndum markaðseftirlit með efnum og efnablöndum frá því í byrjun árs 2014. Á árinu 2016 var áfram unnið að fjölbreyttum eftirlitsverkefnum skv. áætlun teymisins og haldið áfram að móta verklag í eftirliti. Auk þess fór drjúgur tími í að rýna nýjar Evrópugerðir og skrifa drög að innleiðingarreglugerðum. Hlutverk Umhverfisstofnunar skv. efnalögum og þar með efnateymis er tilgreint í 5. gr. efnalaga. Verkefnin eru margþætt og eru þau helstu tilgreind í þessari samantekt.

2. Greining Evrópugerða

Íslensk löggjöf um efnamál byggir á löggjöf Evrópusambandsins og fylgir Ísland þannig stefnu sambandsins. Eitt af föstu verkefnum efnateymis er að greina reglugerðir og tilskipanir Evrópusambandsins og útbúa upplýsingablað og staðalskjal sem send eru til Umhverfis- og auðlindaráðuneytis (UAR). Hér er bæði um að ræða nýjar reglugerðir sem og breytingar á gildandi reglugerðum. Sú breyting hefur orðið á fyrra verklagi að nú sendir stofnunin drög að reglugerð um leið og hún sendir upplýsingablað og staðalskjal. Áður var það gert nokkrum sinnum á ári og nokkrar gerðir teknar saman í eina innleiðingargerð.

Málaflokkur	Fjöldi 2014	Fjöldi 2015	Fjöldi 2016
REACH	8	8	10
Flokkun og merking	2	7	4
Sæfivörur	33	21	44
Plöntuverndarvörur	38	34	42
Snyrtivörur	11	7	6
Ósoneyðandi efni og gróðurhúsalofttegundir	3	1	4
Þvotta- og hreingerningarefni	0	0	0
Eldsneyti	4	2	1
Þrávirk lífræn efni	1	4	1
Samtals	125	84	112

3. Heimild til tollafgreiðslu

Umhverfisstofnun veitir heimild til tollafgreiðslu fyrir ýmis leyfisskyld efni og efnablöndur. Árið 2016 voru veittar 187 slíkar heimildir og skiptust þær þannig á eftirfarandi málaflokka:

Málaflokkur	Fjöldi 2013	Fjöldi 2014	Fjöldi 2015	Fjöldi 2016
Eiturefni og hættuleg efni)	81	86	67	65
Sæfivörur	66	89	123	79
Gróðurhúsalofttegundir	25	24	17	14
Plöntuverndarvörur	18	34	30	33
Samtals	190	233	237	187

4. Eftirlitsverkefni

Samkvæmt efnalögum skal Umhverfisstofnun útbúa eftirlitsáætlun til þriggja ára og skal fyrsta áætlunin gilda frá 1. janúar 2014. Árið 2016 var unnið að eftirtöldum eftirlitsverkefnum og eru niðurstöður þeirra birtar á heimasíðu stofnunarinnar.

Slóðin er: <http://ust.is/atvinnulif/efni/eftirlit/eftirlitsverkefni/2016/>

Eftirlitsverkefni	Fjöldi eftirlitsþega	Fjöldi eftirlitsferða
1 Efnainnihald gúmmíkurla á gervigrasvöllum	5	5
2 Eru ósoneyðandi kælimiðlar ennþá á markaði?	7	7
3 Greining á söluskámm 2016 fyrir tiltekin varnarefni (skrifborðseftirlit)	7	Skrifborðseftirlit
4 Snyrtivörur í torgsölu	2	2
5 Innflutningur á einnota hylkjum með kælimiðlum	6	6
6 Innflutningur kælimiðla - kallað eftir gögnum	6	Skrifborðseftirlit
7 Merkingar á vörum til viðhalds á bílum	13	13
8 Paraben í snyrtivörum frá löndum utan EES	10	10
9 Plöntuverndarvörur á markaði 2016	5	6
10 Úttekt á tollafgreiðslu á plöntuverndarvörum 2015 (skrifborðseftirlit)	10	Skrifborðseftirlit
Samtals:	70	49

5. Tilkynningar frá HES

Samkvæmt nýjum efnalögum er eitt af hlutverkum heilbrigðisnefnda sveitarfélaga að hafa eftirlit með meðferð, notkun og merkingum efna í starfsleyfisskyldri starfsemi sem heyrir undir þau starfsleyfi sem nefndirnar gefa út á grundvelli laga um hollustuhætti og mengunarvarnir. Upplýsa skal Umhverfisstofnun um niðurstöður eftirlitsins og bregst stofnunin síðan við og gerir kröfur til birgis um að gera úrbætur á merkingum vörunnar.

Árið 2016 bárust 3 tilkynningar um vanmerktar vörur frá HES. Umhverfisstofnun brást við með því að gera kröfur til birgja um úrbætur með viðeigandi eftirfylgni.

Þvingunarúrræði	Fjöldi 2013	Fjöldi 2014	Fjöldi 2015	Fjöldi 2016
Krafa um úrbætur	47	22	9	3
Áform um áminningu	17	7	0	0
Áminning	0	2	0	0

6. Fyrirspurnir og ábendingar

Á hverju ári fær efnateymið fjölda fyrirspurna sem reynt er að svara fljótt og vel. Markmiðið er að skrá allar fyrirspurnir í skjalakerfið óháð því hvernig þær berast.

Skráðar fyrirspurnir í skjalakerfi 2016 voru alls 413 sem er mikil aukning frá fyrri árum og stafar það án efa af því að gerðar voru endurbætur á skráningunni á árinum. Hér að neðan má sjá hvernig fyrirspurnir dreifðust á málaflokka.

Málaflokkur	Fjöldi fyrirspurna 2014	Fjöldi fyrirspurna 2015	Fjöldi fyrirspurna 2016
REACH	10	17	46
Flokkun og merking	23	37	44
Sæfivörur	33	41	81
Snyrtivörur	47	12	56
Plöntuverndarvörur	16	36	45
Notendaleyfi		2	97
Aðrar fyrirspurnir	50	8	44
Samtals	187	153	413

7. Gagnaskil Efnateymis

Umhverfisstofnun ber skylda til skv. lögum og reglugerðum að skila ýmsum gögnum til Eftirlitsstofnunar Evrópu og UNEP. Að auki skilar stofnunin gögnum til OECD, FAO og fleiri aðila. Gagnaskil Efnateymis á árinu 2016 koma fram hér að neðan.

Skýrsla
Til ESA: Gæði eldsneytis (bensín og dísil) fyrir Ísland vegna 2015
Til ESA: Brennisteinsinnihald í skipaeldsneyti fyrir Ísland vegna 2015
Til UNEP: Gagnaskil um ósoneyðandi efni
Til OECD: Markaðsetning á plöntuverndarvörum
Til FAO: Notkun á plöntuverndarvörum

8. Erlent samstarf

Mikilvægur þáttur í starfi efnateymis er samstarf innan Norðurlanda og Evrópu við túlkun og framkvæmd efnalöggjafarinnar. Efnateymið tók þátt ýmsum fundum, námskeiðum og ráðstefnum á árinu 2016, bæði með viðveru á staðnum og í gegnum fjarfund.

Dagsetning	Fundur
13.-14. apríl	Norræni flokkunarhópurinn í Stokkhólmi. Einn starfsmaður tók þátt
20. apríl	Norræni plöntuverndarhópurinn í Osló. Einn starfsmaður tók þátt.
28. apríl	Fundur um LOUS-verkefnið (Listi yfir óæskileg efni) í Kaupmannahöfn. Einn starfsmaður tók þátt.
1.-2. júní	Norræni ósonhópurinn í Gjögvi. Einn starfsmaður tók þátt
11.–12. maí	Norræni eftirlitshópurinn í Osló. Þrjú starfsmenn tóku þátt.
9. september	Norræni sæfivörubópurinn í Kaupmannahöfn. Einn starfsmaður tók þátt.
29. september	Norræni flokkunarhópurinn í Stokkhólmi. Einn starfsmaður tók þátt
19. október	Norræni plöntuverndarhópurinn og fundur með iðnaðinum, í Stokkhólmi. Einn starfsmaður tók þátt.
7.-8. nóvember	Ráðstefna um snyrtivörureglugerð í Prag. Einn starfsmaður tók þátt
8.-10. nóvember	25. fundur REACH Forum í Helsinki. Einn starfsmaður tók þátt

9. Fréttir frá efnateymi 2016

Efnateymið ber ábyrgð á texta á heimasíðu Umhverfisstofnunar um efni (<http://ust.is/atvinnulif/efni/>) og kemur að gerð texta á upplýsingasíðu Umhverfisstofnunar um grænan lífsstíl (www.graenn.is) sem inniheldur upplýsingar fyrir almenning um m.a. efnavörur og gefur góð ráð til að lágmarka snertingu við óæskileg efni. Þegar nýtt efni er sett á heimasíðuna er útbúin frétt og hún send á fjölmiðla. Á árinu 2016 sendi efnateymið frá sér 21 frétt sbr. yfirlitið hér að neðan.

Dags.	Frétt
27.des	71% ekki með notendaleyfi við kaup á plöntuverndarvörum
1.des	Eftirlit með fæliefnum, nagdýra- og skordýraeitri
29.nóv	Eftirlit með snyrtivörum í Kolaportinu
10.nóv	Eftirlit með plöntuverndarvörum á markaði 2016
25.okt	Krafa um breytingar á „Í garðinum með Gurrý“ felld niður
22.sept	Aðgerðaáætlun um notkun varnarefna 2016-2031
20.sept	Úttekt á tollafgreiðslu plöntuverndarvara árið 2015
7.sept	Merkingum á hættulegum efnavörum í matvöruverslunum ábótavant í helmingi tilfella
15.ágúst	Könnun á plastmerkingum umbúða - Skortur er á merkingum umbúða
5. ágúst	Innköllun á tveimur gerðum Nioxin 1 hársnyrtivara
22.júlí	Góðar niðurstöður úr eftirliti með bönnuðum parabenum í snyrtivörum frá löndum utan EES
15.júlí	Eftirlit með merkingum á hættulegum efnum og efnablöndum í málningar- og byggingavöruverslunum 2015
8. júlí	Hvað getur almenningur gert gegn spánarsnigli?
14.júní	Eru merkingar taubvottaefna í lagi?
27.maí	Sala á Casoron G hefur verið bönnuð hér á landi
15.febr	Aðgerðaáætlun um notkun varnarefna sett í auglýsingu
8.febr.	6 heilræði fyrir Öskudaginn
21.jan	Eftirlit með eiturefnum og öðrum hættulegum efnum 2015
19.jan	Meðhöndlaðar vörur geta gert meiri skaða en gagn
7. jan	Velkomin í Hönnuhús.is: Börn læra um hættuleg efni á heimili Hönnu
6. jan	Ný reglugerð um meðferð varnarefna